



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

**Integrovaná střední škola technická, Rakovník, Gen. Kholla
2501/II**

Gen. Kholla 2501/II, 269 01 Rakovník

Identifikátor školy: 600 170 241

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad ŠÚ Rakovník, Nádražní 102/II, 269 01 Rakovník

Termín konání orientační inspekce: 9. - 11. května 2000

Čj.	023 193/2000 - 5088
Signatura	ob6gt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristika školy

Integrovaná střední škola technická sdružuje střední odborné učiliště technické a střední odbornou školu technickou. V letošním školním roce je výuka realizována v sedmi třídách, z toho ve dvou třídách učebních oborů (1. a 2. ročník) a v pěti třídách studijního oboru (1., 2. a 3. ročník). Školu navštěvuje celkem 181 žáků denního studia.

Ve škole je výuka organizována podle učebních plánů schválených MŠMT ČR:

- všeobecně vzdělávací předměty a odborný výcvik učebních oborů:
podle alternativního učebního plánu pro tříleté učební obory čj. 16 994/91 - 21 s platností od 1. září 1991
odborné předměty učebních oborů:
23-51-H Zámečnick (24-64-2/01 Strojní mechanik - stroje a zařízení) podle učebního plánu čj. 16 503/88-220 s platností od 1. září 1989
23-56-H Obráběč kovů (24-33-2/02 Obráběč kovů - soustružení) podle učebního plánu čj. 28 507/86-220) s platností od 1. září 1987
26-52-H Mechanik elektrotechnických zařízení (26 83-2/04 Elektromechanik - stroje a zařízení) podle učebního plánu čj. 24 508/88-212 s platností od 1. září 1989
- studijní obor 23- 41- M Strojírenství (23-81-6/00 Strojírenství) podle učebního plánu čj. 37 747/97-23 s platností od 1. 9. 1998

Ve výše uvedených učebních a studijních oborech je vzdělání poskytováno v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 24 435/98-21 ze dne 24. 11. 1998.

Český jazyk a literatura

Časová dotace předmětu odpovídá v jednotlivých ročnících čtyřletých studijních oborů schválenému učebnímu plánu, snížená hodinová dotace byla zjištěna ve 2. ročníku učebních oborů (jedna hodina týdně - viz protokol o kontrole). Obsah učiva koresponduje s požadavky učebních osnov.

Plánování výuky je zajištěno časovými tematickými plány, které mají pouze rámcový charakter, bezprostřední příprava na výuku je odpovědná, promyšlená a pečlivá, což se celkově pozitivně projevilo v metodickém vedení sledovaných hodin.

Kvalitu vzdělávání českého jazyka a literatury v letošním školním roce negativně ovlivnila dlouhodobá nepřítomnost odborně a pedagogicky způsobilého učitele, který zajišťuje ve škole výuku předmětu jako jediný. Situace byla optimálně řešena ředitelem školy zástupem plně kvalifikované učitelky, která má dlouholeté zkušenosti v pedagogické činnosti na střední škole. U této vyučující byly sledovány celkem čtyři vyučovací hodiny u žáků učebních i studijních oborů. Výuka probíhala v kmenových učebnách, které z hlediska funkčnosti nespĺňují pro daný předmět dostatečně účel, jejich prostředí není podnětné a motivující. Prostorově i z hlediska psychohygieny jsou výukové prostory vyhovující. Výrazné nedostatky byly zjištěny v materiálním vybavení předmětu (zastaralý inventář odborné literatury a učebních pomůcek ve školní knihovně a kabinetu českého jazyka, zcela nevyhovující audiovizuální technika). Značnou část potřebných pomůcek si vyučující zajišťuje z vlastních zdrojů, a tak její iniciativa a tvůrčí přístup výuku do určité míry zkvalitňují. Za krátkou dobu působení této učitelky ve škole se projevila její pozitivní vliv na žáky zejména studijních oborů, kteří si na její doporučení pořizují nové moderní učebnice, jež jsou v současné době částečně ve výuce využívány. Fond učebnic ve školní knihovně je nevyhovující.

Průběh všech hospitovaných hodin byl poznamenán situací před příchodem zastupující učitelky, zejména určitým časovým skluzem. Ačkoli struktura sledovaných hodin byla promyšlená, nemohla dát vyučující žákům vždy prostor k vlastním individuálním i skupinovým aktivitám. V dané situaci však maximálně využívala výukového času tím, že volila vhodné metody a formy práce a používala zpětného projektoru. Při výkladu i opakování učiva vedla žáky cílevědomě k pochopení obsahu i formy literárních děl, jejich začlenění do literárních proudů a směrů. Důsledně kladla důraz na přesné a výstižné vyjadřování, snažila se o to, aby žáci byli schopni se vyjadřovat souvisle a kultivovaně (mluvní cvičení). Citlivě dokázala propojit literární a jazykovou složku předmětu, využívala i mezipředmětových vztahů (dějepis, občanská výchova). Pro výuku byly přínosné její kvalitní odborné znalosti i citový vztah k regionální kultuře, který byl důležitým a vhodným motivačním prvkem. Žáci osobnost učitelky respektovali, hodiny probíhaly ve vzájemné důvěře a pochopení. U žáků učebního oboru se však průběh výuky vyznačoval jejich pasivním přístupem, aktivněji s vyučující spolupracovali žáci studijního oboru, zejména prvního ročníku. Z kontroly písemných žákovských písemných prací je patrné, že prověřování učiva je v době působení zastupující učitelky systematické a pravidelně hodnoceno. Ústní výkony žáků hodnotila vyučující během hodiny a snažila se je vést i k sebehodnocení i hodnocení svých spolužáků.

Plánování výuky je hodnoceno jako dobré, příprava na vyučovací hodiny je velmi dobrá. Odborná a pedagogická způsobilost je v průběhu vzdělávání využita v plné míře. Materiální podmínky výuky mají citelně slabá místa, psychohygienické podmínky jsou na průměrné úrovni. V organizaci, ve výběru metod a forem práce hospitovaných hodin převažují pozitiva. Nadprůměrná úroveň byla zjištěna ve způsobu motivování a hodnocení žáků, interakce a komunikace je hodnocena jako dobrá.

Celkově má kvalita výuky českého jazyka a literatury průměrnou úroveň.

Cizí jazyky

Výuka cizích jazyků byla hospitována v šesti vyučovacích hodinách u dvou pedagogů, z nichž učitelka německého jazyka splňuje podmínky odborné i pedagogické způsobilosti a vyučující anglického jazyka je nekvalifikovaný. Časová dotace povinné jazykové výuky ve sledovaných ročnících odpovídá požadavkům učebních plánů. Nepovinné předměty německá a anglická konverzace nejsou v interních přehledu učebních plánů uvedeny, i když se v letošním roce vyučují. Plánování učiva v cizích jazycích vykazuje výrazné nedostatky. Zpracované tematické plány učiva jsou formální a neplní potřebnou funkci. Nevystihují odpovídajícím způsobem požadavky učebních osnov a nekorespondují především v anglickém jazyce se zápisy probíraného učiva v třídních knihách.

Všechny sledované hodiny probíhaly v kmenových třídách, odborná pracovna pro cizí jazyky ve škole není zřízena. Výukové prostory nejsou pro tyto předměty funkčně vybaveny, prostředí ve třídách je zcela nepodnětné a nemá žádný motivační charakter. Učebních pomůcek je velmi málo, chybí především audioorální programy k učebnicím a materiály k výuce reálií.

Výuka z hlediska organizace, sledu činností, využitých metod a forem práce měla podprůměrnou úroveň. Struktura hodin byla stereotypní s výraznou převahou verbálních metod. Převažovala výuka tradičního stylu, zcela chyběly tvůrčí moderní metody jazykové výuky. Výukové cíle nebyly většinou jasně stanoveny, vyučovací hodiny probíhaly jednotvárným způsobem v pomalém pracovním tempu. Z používaných metod a forem práce převládalo frontální opakování a řízený rozhovor s dominantní úlohou učitele. Výuka spočívala hlavně v neefektivní práci s učebnicí. Většina vyučovacího času byla věnována procvičování gramatických struktur nebo psaní do sešitů opět s gramatickým zaměřením na úkor aktivního rozvíjení řečových dovedností žáků. Sešity žáků vyučující nekontrolují ani v začínajících

ročnících, přestože písemný projev je zařazován často a mnohdy neúčelně (opisování gramatických tabulek a pravidel z učebnice). Vstupní i průběžná motivace činností, zvolené metody a formy práce v hospitovaných hodinách nepodporovaly aktivitu žáků, ve sledovaných hodinách převažoval verbalismus většinou s pasivním poslechem žáků. Činnosti pro žáky byly nezajímavé, pomůcky a další nutný názorný materiál k výuce jazyků nebyl ani v jedné hodině využit včetně hodiny německé konverzace. Pracovní tempo ve sledovaných hodinách bylo velmi pomalé, vyučovací čas byl neefektivně využit. Znalosti žáků jsou většinou na nízké úrovni, rozvoji komunikativních schopností žáků nebyl věnován dostatečný prostor. Zhodnocení práce buď nebylo provedeno, anebo celkové shrnutí učiva probíhalo bez spoluúčasti žáků, nebyla dostatečně uplatňována zpětná vazba. Pozitivně lze hodnotit kultivovaný a přátelský přístup obou pedagogů k žákům, vztahy mezi vyučujícími a žáky měly ve všech hospitovaných hodinách pozitivní charakter, atmosféra ve vyučování se vyznačovala vzájemnou důvěrou.

Písemné práce žáků jsou klasifikovány velmi mírně, jejich obsah neodpovídá doporučeným tématům učebních osnov a odpovídají spíše drobným kontrolním pracím zaměřeným především na překlad vět z češtiny do cizího jazyka.

V plánování a přípravě výuky byly zjištěny výrazné nedostatky. Personální a psychohygienické podmínky jsou dobré, materiálně-technické podmínky neumožňují realizovat moderní jazykovou výuku v plném rozsahu. Organizace, formy práce, motivace a hodnocení jsou hodnoceny jako ještě vyhovující. Interakce a komunikace žáků a pedagogů byla ve všech hodinách zjištěna velmi dobrá.

Celkové hodnocení kvality vzdělávání v cizích jazycích je hodnoceno jako ještě vyhovující.

Matematika

Matematika je vyučována u čtyřletého studijního oboru Strojírenství (23-41-M 001) podle schválených učebních dokumentů (učební osnovy MAT 12610103). Členění učiva v jednotlivých ročnících odpovídá učebním osnovám a vyučující je má velmi dobře časově i tematicky zpracované ve svých plánech výuky pro první až třetí ročník. Pro čtvrtý ročník je vypracovány zatím nemá, neboť výuka v nich ve školním roce 1999/2000 neprobíhá. Týdenní plánovaný počet hodin odpovídá schválenému učebnímu plánu pro střední průmyslové školy, obor strojírenství, (zvolena varianta počtu hodin 5-3-2-2). Cvičení z matematiky není samostatně ve skupinách vyučováno.

U tříletých učebních oborů je výuka matematiky plánována podle učebních osnov (MAT 304). Rozvržení týdenní časové dotace v průběhu studia (2-2-1 hodin) v jednotlivých ročnících neodpovídá zvolenému učebnímu plánu. Rozdíl je ve druhém ročníku, kde se vyučuje o jednu hodinu více, než je ve schváleném učebnímu plánu (2-1-1 hodin). Vyučující má zpracované tematické plány, s časovým rozvržením pro první a druhý ročník. Pro třetí ročník vypracovány zatím nejsou, neboť výuka v nich ve školním roce 1999/2000 neprobíhá. Při jejich zpracování se vyučující více řídili používanými staršími učebnicemi (Matematika pro SOU, rok vydání 1985) než učebními osnovami. Ve druhém ročníku je plánováno učivo, které není v učebních osnovách ani ve třetím ročníku.

Ze zápisu předmětové komise všeobecně vzdělávacích předmětů vyplývá, že kontrola plánů byla provedena formálně a že metodicky nepracuje na potřebné úrovni. Vyučující měli sledované hodiny připravené a promyšlené v souladu s plánovanými cíli, avšak bez viditelného spojení teorie s praxí. Převažovalo zaměření na teoretické poznatky.

Matematika je vyučována dvěma vyučujícími. Jeden vyučující má odbornou i pedagogickou způsobilost pro výuku matematiku na středních školách a druhý vyučující má pouze pedagogickou způsobilost.

Výuka matematiky probíhala v kmenových učebnách jednotlivých ročníků s klasickým uspořádáním lavic. Ve třídách nebylo žádné vybavení pomůckami pro sledovaný předmět, estetická úroveň byla průměrná. Žáci při výuce používali sešity, jejichž způsob vedení ukazoval na předem dobře dohodnutá pravidla (okraje, čísla hodin, zápis témat). Pomůcky žáků (rýsovací potřeby) měly slabší úroveň. Učebnice mají žáci pouze zapůjčené ze školy a to starší vydání z roku 1985. Vybavení kabinetu matematiky je průměrné, neobsahuje žádné novější pomůcky.

Vyučující se snažili členit výuku dle didaktických zásad. Ty byly porušeny při dvou po sobě vyučovaných hodinách matematiky v jednom dni, kde chyběly relaxační prvky a v závěru druhé hodiny byl ještě zadáván test z teoretických vědomostí. V jedné hodině byl žák zkoušen u tabule nepřiměřeně dlouho (cca 20 minut), a proto nebyl splněn cíl hodiny. V ostatních sledovaných hodinách byly psychohygienické zásady splněny velmi dobře, od úvodní vhodné motivace až po shrnutí učiva v závěru hodiny. Tempo výuky bylo vždy přiměřené schopnostem žáků.

Řízení sledovaných hodin mělo jasná pravidla, které žáci akceptovali, avšak dostávali malý prostor pro uplatnění individuálních schopností. Vyučující dovednosti žáků velice dobře znají, a přesto tohoto faktu v hodinách nevyužili, například pro samostatné aktivní učení nebo při práci ve skupinách. Slabším místem bylo využívání pomůcek při výuce. Ve sledovaných hodinách nebyly mimo křídlo a rýsovací potřeby žádné pomůcky využity. Z didaktické techniky byl pouze jednou použit zpětný projektor. Často byly příklady diktovány a kontrola žákovských výsledků v sešitech spočívala na porovnání výsledků s tabulí, kde po smazání mokrou houbou nebyly zápisy dostatečně čitelné. Výpočetní technika ani další zdroje informací nebyly ve sledovaných hodinách použity. Při organizaci hodin převažovala frontální práce s řízeným rozhovorem. Při této formě dokázali vyučující individuálně pomáhat slabším žákům. Metody vyučujících vycházely pouze z předpokladu, že žákům mají předat informace, které si mají zapamatovat. Málo byla využívána aktivita žáků a hlavně schopnost realizace vědomostí a dovedností v praxi.

Vstupní motivace byla ve sledovaných hodinách na velmi dobré úrovni. V průběhu hodiny motivace, a tudíž i aktivita žáků klesala. Vyučující se soustřeďovali na ověřování pochopení vyučovaných témat se zaměřením na procvičení teoretických vědomostí. U tříletých oborů byl vhodně volen diferencovaný přístup při zadávání úloh s nižší náročností. Počet vyřešených příkladů byl menší (4 - 5 za hodinu), takže u rychlejších a schopnějších žáků nebyl vyučovaný čas vždy efektivně využit. Při hodnocení byly respektovány individuální dispozice žáků a velice dobře bylo využíváno ocenění snahy. Vyučující používají pro hodnocení čtvrtletní písemné práce a krátké písemné práce (pro ně nejsou zavedeny sešity u čtyřletého studia a jejich archivace se v průběhu školního roku neprovádí). Přímá klasifikace v hodině byla provedena ve dvou případech, jednou ve velmi dobré formě a jednou bylo hodnocení nejednoznačné.

Vyučující respektovali velmi dobře osobnost žáků. Kvalitní byla jejich verbální i neverbální komunikace. V každé sledované hodině byla vynikající kázeň žáků. Málo byla využívána spolupráce žáků pro rozvoj komunikativních dovedností, i když žáci projevovali snahu.

Plánování učiva je u čtyřletého studia hodnoceno jako velmi dobré, u tříletých učebních oborů jako ještě vyhovující. U hodnocení přípravy na vyučovací hodiny jsou negativa a pozitiva v rovnováze. Personální a materiální podmínky jsou hodnoceny jako průměrné, psychohygienické podmínky mají standardní úroveň. Organizace, formy a metody měly ve sledovaných hodinách průměrnou úroveň. Hodnocení a motivace jsou hodnoceny jako

průměrné. Komunikace a interakce jsou velmi dobré.

Celkově byla výuka matematiky ve sledovaných hodinách hodnocena jako průměrná.

Odborné předměty

Kontrolní činnost byla vykonána v učebních oborech 23-51-H 003 Zámečnické práce a údržba, 23-56-H 003 Obráběč kovů, obráběčské práce, 26-52-H 002 Mechanik elektrotechnických zařízení a studijním oboru 23-41-M 001 Strojírenství.

Celkem bylo sledováno 15 vyučovacích hodin. Hospitační činnost byla provedena v předmětech technické kreslení, mechanika, strojírenská technologie, stavba a provoz strojů, kontrola a měření, elektrotechnika, základy elektrotechniky, výpočetní technika, strojírenství a odborný výcvik. Výuka v odborných předmětech byla sledována u čtyř učitelů, v odborném výcviku je posuzována činnost skupin žáků vedených čtyřmi mistry odborného výcviku.

Výuka sledovaných předmětů se uskutečňuje podle schválených učebních plánů a učebních osnov jednotlivých předmětů. Učební osnovy jsou následně rozpracovány do časových tematických plánů, které však mají různou úroveň. Ty v ojedinělých případech nezahrnují dílčí změny proklamované odbornou předmětovou komisí. Stanovené výukové cíle odpovídají standardům vzdělávání i úrovni žáků jednotlivých tříd a jsou v souladu se zásadou soustavnosti i propojování teorie s praxí. Učivo na sebe v jednotlivých hodinách navazovalo, zřídka byla pozornost věnována i mezipředmětovým vztahům.

V předmětech základy elektrotechniky a elektrotechnika nejsou prováděna laboratorní cvičení, čímž nejsou zcela plněny učební osnovy (viz protokol o kontrole).

Ze čtyř vyučujících odborných předmětů teoretického vyučování, u kterých byla provedena hospitace, splňují dva učitelé požadavky na odbornou i pedagogickou způsobilost, jeden vyučující má jen odbornou způsobilost a u jednoho není splněn ani jeden z požadavků stanovených na vzdělání učitele odborných předmětů.

Ze čtyř mistrů odborné výchovy pouze jeden splňuje podmínku odborné i pedagogické způsobilosti, zbývajícím chybí způsobilost pedagogická.

Teoretická výuka odborných předmětů je realizována v klasických, zpravidla kmenových učebnách, některé jsou označeny a vybaveny jako odborné učebny. Učebny jsou prostorné, světlé a jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem. V teoretické výuce je pro odborné předměty k dispozici dostatek učebních pomůcek, z nichž mnohé byly vyrobeny či upraveny ve školních dílnách. V rýsovně mají žáci k dispozici rýsovací prkna formátu A2, nově zřízená laboratoř elektrotechniky však zatím neplní zcela svůj účel. Laboratoř vzduchotechniky (Festo) v současné době slouží pro výuku pracovníků výrobních podniků v rámci regionu a plně bude využita v předmětu automatizace čtvrtých ročníků. Sbírkový pro předmět kontrola a měření umožňuje provádět laboratorní cvičení v rozsahu učebních osnov s výjimkou měření ve třech souřadnicích, zjišťování vnitřních vad a metalografie. Vybavení učebny výpočetní techniky umožňuje žákům zvládnout základy obsluhy PC - operační systémy DOS, WIN 3.1, 95, 98, programy Word a Excel, CAD a kreslit v programu Auto CAD R 12 a R14. Učebna je využívána i pro výuku a řešení úloh v dalších odborných předmětech s možností aplikovat i cizí jazyky.

Slabším místem je nedostatek kvalitních odborných učebnic.

Dílny pro výuku praxe a odborného výcviku jsou vybaveny dostatečným množstvím obráběcích strojů a zařízení. Patří mezi ně především soustruhy, frézky, svislá obráčečka, strojní tabulové nůžky, hydraulická ohýbačka plechu, pracovní stoly se svěráky, kovárna, svařovna a dílna pro ruční zpracování dřeva. V učebně elektromechaniků jsou pracoviště s elektrickým rozvodem

mn a nn a bezpečnostním zajištěním. Pro výuku praxe slouží učebna CNC strojů s pěti soustruhy CNC SUF16 a jednou frézku FC16 CNC a zařízením pro zkoušky materiálu tahem. V některých učebnách nejsou trvale umístěny učební pomůcky a přístroje didaktické techniky. Spojení učeben s odbornými kabinety však umožňuje jejich operativní použití. Učební pomůcky byly ve sledovaných hodinách použity pouze v pěti případech, projekce zpětným projektorem, i když to dané téma umožňovalo, nebyla realizována. Ostatní přístroje didaktické techniky nebyly ve výuce použity vůbec. Naprosto běžné je však užití dostupných přístrojů a zařízení v předmětech kontrola a měření, výpočetní technika a odborném výcviku.

Mezipředmětové vztahy byly uplatňovány pouze sporadicky. V sedmi sledovaných hodinách měli žáci k dispozici učebnice, vykládané učivo bylo buď průběžně diktováno a žáky zapisováno do sešitů, nebo si žáci dělali poznámky dle vlastního uvážení. Zápisy v sešitech mají převážně velmi dobrou úroveň, v několika případech jsou učitelé kontrolovány a parafovány. Absence učebnic či jiných textů je negativem, žáci nejsou vedeni k samostatné práci s odbornou literaturou. Účelně však bylo pracováno se strojnickými tabulkami a zcela výjimečně i s učebnicí.

Vyučující konkrétně prokázali připravenost i ochotu poskytnout žákům radu i pomoc. Spolupráce vyučujících se žáky spočívá na vztahu jejich vzájemné důvěry. Atmosféra ve třídě je pozitivní, což se projevovalo v přirozené kázni a respektu žáků navzájem i vůči dospělým. Na ojedinělé rušivé jevy, které se v hodině objevily, reagovali učitelé bez emocí, adekvátním a zklidňujícím způsobem. V menší míře je u žáků pěstována samostatnost v práci i jejich smysl pro spolupráci.

Společným znakem většiny sledovaných hodin byla velmi dobrá příprava vyučujících na hodinu. Hospitované vyučovací jednotky měly konkrétní, jasně určený vyučovací cíl, který ne vždy byl sdělen žákům v úvodu hodiny. Stanovené cíle nebyly vždy zcela splněny, často chybělo shrnutí a opakování učiva, zadání domácího cvičení, resp. jeho kontrola, ojediněle nevyšla hodina po časové stránce. Střídaly se hodiny s výraznou převahou pozitiv, výjimečně až zcela mimořádné, s hodinami průměrnými, tři hodiny měly výrazné nedostatky, a to jak po stránce metodické, tak i odborné.

Některé hodiny provázely tradiční metody, kdy ve výuce převládá výklad učitele, nezřídka formou monologu, absence prvků rozumové výchovy vedla k pasivitě žáků. Méně častějším jevem byla aplikace řízeného rozhovoru. Pozitivně je hodnocena snaha učitelů o objasnění a účelné třídění pojmů.

Opakování a procvičování probíraného učiva bylo věnováno minimálně času. Učitelé formou otázek málo ověřovali míru pochopení i schopnosti žáků aplikovat vysvětlenou látku na příkladech. Tempo výuky odpovídalo schopnostem žáků v jednotlivých třídách a bylo v souladu i s jejich potřebami. Průvodním znakem výuky odborných předmětů je menší aktivita žáků. Málo prostoru bylo žákům ponecháváno pro samostatné učení. Efektivita výuky, postrádající náročnější způsoby práce (především vnitřní diferenciaci), tak byla snížena.

Poměrně málo častým jevem byla úvodní či průběžná motivace žáků. Prakticky nebyly zaznamenány případy klasifikace a hodnocení žáků v průběhu vyučování. Vyžádané a předložené práce žáků byly vyučujícími řádně opraveny a klasifikovány.

V průběhu vyučování nebyl věnován dostatek časového prostoru na vlastní iniciativu žáků. Dílčím pozitivním jevem bylo řešení příkladů z konkrétních praktických situací s využitím vlastní bohaté osobní zkušenosti vyučujících. Žáci měli poměrně málo příležitostí komunikovat při hodině s vyučujícím, vyslovit a objasnit svůj názor před třídou. Prostor pro diskusi a rozvíjení komunikativních schopností mají žáci především v předmětech, kde jsou prováděna technologická a konstrukční cvičení, měření a v odborném výcviku.

Plánování a příprava výuky má ve sledovaných předmětech přes drobné a formální nedostatky velmi dobrou úroveň. Citelně slabým místem je dílčí neplnění učebních osnov v předmětech základy elektrotechniky a elektrotechnika, kde nejsou prováděna laboratorní cvičení. Personální podmínky jsou jako celek na průměrné úrovni, výrazným nedostatkem je nesplnění odborné i pedagogické způsobilosti u jednoho vyučujícího. Materiální podmínky školy mají spíše nadprůměrnou úroveň a plně umožňují plnit výchovně vzdělávací program. Psychohygienické podmínky pro výuku mají dobrou úroveň, negativa i pozitiva jsou v rovnováze. Organizace vyučovacích hodin, užité formy a metody výuky sledovaných odborných předmětů má, i přes dílčí výrazné nedostatky, pozitiva a negativa v rovnováze. Motivační metody, prověřování výchozích znalostí a dovedností a závěrečné hodnocení (sebehodnocení) žáků mělo ve sledovaných hodinách citelně slabá místa. Interakce a komunikace má průměrnou úroveň.

U sledovaného bloku odborných předmětů jsou pozitiva i negativa v rovnováze.

Odborný výcvik

Odborný výcvik je zajišťován pověřeným mistrem odborné výchovy a dalšími třemi mistry odborné výchovy. Je realizován v kmenových dílnách školy, vyučování odpovídá schváleným učebním plánům a učebním osnovám. Při plánování je respektována návaznost výuky v jednotlivých ročnících. Výukové cíle jsou vzhledem k aktuálnímu složení tříd stanovovány optimálně.

Jednotlivá pracoviště jsou vybavena odpovídajícím zařízením, stroji, náradím, surovinami a hygienickým zázemím. Materiálně-technické vybavení jednotlivých pracovišť umožňuje realizovat kvalitní výuku odborného výcviku v rámci předepsaných učebních osnov.

Značná pozornost je věnována bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Každý žák má zaveden zápisník bezpečnosti práce. Jsou v něm uvedeny provedené instruktáže vstupní, průběžné a tematické.

Na všech pracovištích je mistry odborného výcviku veden deník evidence odborného výcviku, je sledováno plnění učební osnovy a docházka žáků. Pro hodnocení práce žáků jsou podrobně zpracována kritéria, klasifikační záznamy jsou řádně vedeny.

Podíl žáků prvních a druhých ročníků školy na produktivní práci je minimální, provádějí se cvičné a souborné práce. Případné finanční odměňování žáků za produktivní práce se řídí interním pokynem vycházejícím z vyhlášky č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť, ve znění pozdějších předpisů. Prováděcí směrnice pro stanovení odměn žáků vychází z hodnocení za každé měsíční období.

Úroveň odborného výcviku je velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Ve sledovaných oblastech výchovně-vzdělávací činnosti školy byla zjištěna negativa a pozitiva v rovnováze - celkově má kvalita vzdělávání průměrnou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou z hlediska dlouhodobých cílů promyšlené, vycházejí z celkové analýzy současného stavu a reagují na podmínky školy. Ředitel školy má písemně zpracovaný

dlouhodobý plán Koncepční rozvoj ISŠT v Rakovníku, ve kterém v úvodu retrospektivně zachycuje vývoj školy od roku 1990, ve střední části analyzuje současný stav a závěr tvoří koncepční výhled do roku 2012. Je zpracován jako bakalářská práce (ČVUT - Masarykův ústav vyšších studií) a má příkladnou úroveň. Z jeho obsahu vyplývají priority, které jsou promyšlené a jež vycházejí z požadavků trhu práce v celém regionu. Jedná se především o zachování, udržení a rozšíření technických oborů, zejména oborů v kategorii přesného strojírenství, vytváření dobré pozice školy a uplatnění žáků v pracovní sféře i na vysokých školách technického zaměření. K realizaci dlouhodobého plánu má ředitel školy vypracovány ve spolupráci s pracovníky školy hodnotné studie a projekty. S koncepčními záměry jsou rodiče i žáci postupně seznamováni již při náboru, během celé školní docházky mají možnost sledovat vývoj školy na každoročně pořádané akci Den otevřených dveří.

Plánování školy je pojato jako ucelený systém - dlouhodobým plánům odpovídají střednědobé plány. Roční plán má pouze rámcový charakter a je postupně účelně rozpracován krátkodobými plány. Plán kontrolní a hospitační činnosti vypracován není, což se určitým negativem projevuje v celkové kontrole chodu školy. Kvalitní úroveň má plán výchovného poradce, v němž jsou vytyčeny nejen obecné cíle činnosti, ale i stanoveny konkrétní úkoly a termíny jejich plnění. Výchovný poradce se podílí s ředitelem školy i na plánování výuky pro příslušný školní rok. V letošním školním roce se projevily nedostatky v plánování výuky všeobecně vzdělávacích předmětů učebních oborů. Dle učebního plánu čj. 16 994/91-21 byla nižší hodinová dotace zjištěna u výuky českého jazyka a literatury ve 2. ročníku (jedna hodina týdně), u výuky tělesné výchovy v 1. a 2. ročníku (dvě hodiny za 14 dní), naopak vyšší hodinová dotace byla zjištěna u předmětu matematika ve 2. ročníku (dvě hodiny týdně). Do předmětové skladby nebyly v letošním školním roce zařazeny předměty základy automatizace ve 2. ročníku a základy ekologie v 1. ročníku (učební plán čj. 16 994/91-21). V celkovém přehledu učebního plánu čj. 37 747/97-23 není splněn počet 132 hodin pro 1. až 4. ročník (celkový součet je pouze 131 hodin).

Koncepční záměry školy jsou velmi dobře promyšlené z hlediska celkových podmínek školy i z pohledu požadavků trhu práce regionu. Dlouhodobý plán ředitele školy, ve kterém jsou jednoznačně stanoveny priority i termíny plnění, má příkladnou úroveň. Kvalitní úroveň má i plán výchovného poradce, naopak negativně je hodnocena absence plánu kontrolní a hospitační činnosti. V letošním školním roce se projevily nedostatky v plánování výuky všeobecně vzdělávacích předmětů učebních oborů. V celkovém plánování školy jsou zhruba pozitiva a negativa v rovnováze.

Organizování

Na organizaci výchovně-vzdělávací činnosti se podílejí ředitel školy, výchovný poradce a vrchní mistr, činnost administrativního a správního charakteru zajišťuje ekonomka. Organizační struktura školy je dokumentována podrobně zpracovaným organizačním řádem školy, který obsahuje i organizační schéma, není však účinně aktualizován pro letošní školní rok. Kompetence vedoucích pracovníků jsou určeny a známy, rovněž pracovní povinnosti všech zaměstnanců jsou dostatečně vymezeny. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je upravena vnitřním řádem školy. I když v úvodním ustanovení je vymezen účel jeho vydání - týkající se povinností a práv žáků školy, obsahuje řád převážně zákazové a příkazové formulace. V souladu s Pokynem MŠMT k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních čj. 16 227/96-22 obsahuje informaci o zákazu nošení a distribuování návykových látek.

Poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada a předmětové komise. Zápisy z pedagogických rad obsahují vedle informací organizačního charakteru přehled výsledků výchovně-vzdělávací činnosti, avšak bez hlubší analýzy, stanovení obecných závěrů a opatření.

Předmětové komise pracují funkčně v oblasti odborných předmětů, zcela formální je činnost sekce všeobecně vzdělávacích předmětů.

Vnitřní informační systém splňuje požadavky věcnosti, včasného předávání zpráv žákům a pracovníkům školy a je k nim v dostatečné míře zajištěn přístup. Vzhledem k velikosti školy je způsob předávání zpráv založen na osobním jednání s pedagogy a na adresném stanovení úkolů do vhodně umístěného sešitu pro pracovníky. Důležité informace pro žáky i zaměstnance jsou zveřejněny na nástěnkách v budově školy. Kontakt s rodiči je účinně zabezpečen pravidelnými třídními schůzkami a jednáním s výchovným poradcem. Z jednání inspekce se zástupci žáků jednotlivých tříd vyplývá, že práce výchovného poradce je smysluplná a účelná. Velmi dobrá je prezentace školy na veřejnosti, žáci pravidelně předvádějí své výrobky na strojírenských výstavách (např. stomatologické lisy). Kvalitní úroveň má výroční zpráva o činnosti a hospodaření školy za školní rok 1998/99. Poskytuje dostatek informací a slouží i jako zdroj sebehodnocení.

Organizační struktura školy je sice stanovena, činnost jednotlivých složek však není vždy účinná. Vnitřní a vnější informační systém je funkční, velmi dobrá je prezentace školy na veřejnosti. Organizace školy má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků je založeno na demokratických principech, na důvěře v osobní odpovědnost jednotlivců. Řízení školy je operativní, ne však vždy reaguje na plánování a kontrolu jednotlivých činností (zejména v oblasti výchovně-vzdělávacího procesu všeobecně vzdělávacích předmětů). Ředitel školy reaguje na nové inspirující podněty ve strojírenství a ve své řídicí práci jich využívá - v této sféře vytváří velmi dobré podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativy pracovníků v odborně-technické části teoretického i praktického vyučování. Určité rezervy jsou v motivování a možnosti dalšího odborného růstu učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů, což se v konečné fázi projevuje negativně v úrovni výuky, zejména anglického jazyka. Dle sdělení ředitele školy a vedoucích předmětových komisí jsou kritéria pro osobní hodnocení pracovníkům známa, písemně jsou však zpracována pouze dílčím způsobem při přípravě odborných projektů.

Vytváření podmínek k tvořivosti a iniciativy učitelů odborných předmětů i pedagogů na úseku praktického vyučování je velmi dobré, motivování pracovníků všeobecně vzdělávacích předmětů má určité rezervy. Celkově je vedení a motivování pracovníků hodnoceno jako dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy nemá vytvořen účinný systém vnitřní kontroly, analýza kontrolní činnosti není koncepční. Z hospitačních záznamů lze konstatovat, že kontrolní činnost je zaměřena pouze na odborné předměty, nekomplexní přístup a nedůslednost se projevila i v kontrole pedagogické dokumentace, kde byly shledány nedostatky ve vedení třídních knih (nepřesné číselné označování týdnů teoretického a praktického vyučování, nekonkrétní zápisy obsahu učiva v cizích jazycích). Efektivní je kontrolní činnost v oblasti bezpečnosti práce, kde ředitel školy postupuje podle přesně vypracovaného harmonogramu kontrol.

Ředitel školy nemá účinně propracován systém kontrol, nedostatečná je zpětná vazba kontrolní činnosti. Kontrolní mechanismy mají citelně slabá místa.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je kvalita řízení na průměrné úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina čj.12 912/97-60 ze dne 11. 2. 1997
- Změna zřizovací listiny čj. 32 294/98-21 ze dne 24. 11. 1998
- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol čj.24 435/98-21 ze dne 24. 11. 1998
- povinná dokumentace školy stanovená § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školského zákona ve znění pozdějších zákonů
- Koncepční rozvoj ISŠT v Rakovníku
- organizační plán školního roku 1999/2000
- plán práce výchovného poradce
- vnitřní řady školy
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- výkaz o střední odborné škole a o středním odborném učilišti podle stavu k 30. 9. 1999
- učební plány a učební osnovy sledovaných předmětů
- časové tematické plány
- podkladová inspekční dokumentace
- deníky evidence odborného výcviku
- záznamy o školení BOZP
- záznamy z hospitační činnosti ředitele školy

ZÁVĚR

Podmínky výuky

Personální, materiální a psychohygienické podmínky vzdělávání jsou z hlediska sledovaných předmětů celkově na průměrné úrovni, citelně slabá místa má materiální vybavení předmětů český jazyk a literatura, německý jazyk a anglický jazyk, naopak

nadprůměrná úroveň materiálních podmínek byla zjištěna u odborných předmětů. Předpoklad kvalitní výuky z hlediska materiálního zabezpečení je vytvořen v odborném výcviku.

Kvalita vzdělávání

Na základě průběhu hospitovaných hodin a kontroly žákovské dokumentace je celkově kvalita vzdělávání ve sledovaných oblastech hodnocena jako průměrná. Výrazné nedostatky byly zjištěny ve výuce cizích jazyků.

Řízení školy

Ředitel školy nemá vytvořen účinný kontrolní systém, určité nedostatky se vyskytly v plánování výuky všeobecně vzdělávacích předmětů učebních oborů. Jako velmi dobré jsou hodnoceny manažerské schopnosti ředitele školy, příkladnou úroveň má dlouhodobý výhledový plán.

Úroveň řízení školy je celkově hodnocena jako průměrná - negativa a pozitiva jsou v rovnováze.

Při orientační inspekci nebylo zjištěno neefektivní čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Na základě provedené orientační inspekce je úroveň činnosti školy ve sledovaných oblastech hodnocena jako průměrná - negativa a pozitiva jsou v rovnováze.

Doporučení řediteli školy:

- zlepšit metodickou práci předmětové komise všeobecně vzdělávacích předmětů
- zkvalitnit materiální vybavení všeobecně vzdělávacích předmětů učebními pomůckami včetně audiovizuální techniky a odbornou literaturou (český jazyk a literatura, cizí jazyky a matematika), podle možností školy vybudovat pro tyto předměty odborné pracovny
- do programu pedagogických rad zařazovat pravidelně analýzu výchovně-vzdělávací činnosti, stanovení obecných závěrů a opatření
- vytvořit účinný systém kontrolní činnosti ředitele školy, zkvalitnit plánování výuky všeobecně vzdělávacích předmětů učebních oborů
- zpracovat písemně kritéria pro osobní hodnocení pracovníků
- pravidelně a účinně aktualizovat organizační a vnitřní řád školy
- do školního řádu zařadit práva žáků vyplývající z Úmluvy o právech dítěte

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ludmila Janatková
Členové týmu	Mgr. Jana Minaříková
	PaedDr. Václav Skála
	Ing. Josef Hejzák

V Kladně dne 2. června 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 7. června 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
Ing. Jaroslav Pavlíček

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň

Dobry	<i>Negativa a pozitiva v rovnovaze, pruměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	23. června 2000	Egertová v. r.
Zřizovatel	23. června 2000	124/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.